

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobkyně: **L. V.**
bytem K.
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Štěpánem Dražkou
se sídlem Brno, Veselá 169/24

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
se sídlem Praha 1, Národní 118/16

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 5. 2021, č. j. 10.01-001254/18-006,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci, advokátu Mgr. Ing. Štěpánu Dražkovi, se stanoví odměna za zastupování ve výši 6 800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí, kterým žalovaná podle § 66 odst. 1 písm. c) a g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen

„správný řád“), zastavila řízení o její žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“).

2. Důvodem zastavení řízení byla skutečnost, že žalobkyně nepodala žádost na předepsaném formuláři tak, jak to vyžaduje § 18c odst. 2 zákona o advokacii, a to přestože byla k tomuto postupu žalovanou vyzvána. Zároveň žalovaná zjistila, že usnesením Ústavního soudu ze dne 5. 11. 2019, sp. zn. I. ÚS 3044/18, se stala žádost žalobkyně zjevně bezpředmětnou.

II. Obsah žaloby

3. V podané žalobě žalobkyně tvrdila, že předepsaný formulář nemohl být řádně vyplněn, neboť povinnost dle § 18c odst. 4 zákona o advokacii nebylo možno splnit, a to z důvodu, že není možné legální cestou si obstarat doklady společně posuzovaných osob. Žalobkyně nedisponuje právem vymáhat po osobách společně posuzovaných jejich majetkové poměry, jakožto ani jejich doklady o jejich poměrech.
4. Dále namítala, že žádost není zjevně bezpředmětná, neboť spor u Ústavního soudu existoval, a to pod sp. zn. I. ÚS 3044/18. Rozhodnutí Ústavního soudu nemělo a nemohlo mít vliv na žádost žalobkyně, poněvadž se jedná o dvě separátní řízení, což osvědčují i spisové značky. Tvrdila, že Ústavní soud, ani jeho rozhodnutí nemá vliv na rozhodnutí o přidělení advokáta, a proto závěr, že rozhodnutím Ústavního soudu se stává žádost bezpředmětná, je lichý.
5. V podání ze dne 11. 10. 2021 žalobkyně prostřednictvím ustanoveného zástupce doplnila podanou žalobu o tvrzení, že žalovaná má nesprávně nastaven formulář pro podání žádosti, kdy je třeba vyplňovat i finanční údaje třetích subjektů, kdy to dle žalobkyně nelze požadovat. Žalobkyně napadala samotnou podstatu podání formulářové žádosti, kdy její obsah určuje žalovaná. Podání formulářové žádosti je dle žalované přepjatý formalismus, který ovlivňuje přístup k právní ochraně jednotlivce.
6. Nutnost podávat formulářovou žádost dle žalobkyně představuje i nezákonný zásah vůči žalobkyni. Žalobkyně tak nenapadá jen rozhodnutí žalované, ale i nutnost podvolit se žalované a vyplnit formulář, ke kterému žalovaná nemá dostatečné zákonné zmocnění.
7. Pokud žalovaná potřebovala majetkové poměry žalobkyně, měla je opakovaně uvedeny v předchozích žádostech. Na tyto žádosti žalobkyně odkazovala a žádala, aby byly obsahem spisu.
8. Požadavky formulářové žádosti s tak konkrétními a protiprávními požadavky požadované žalovanou způsobují nemožnost dovolat se právní ochrany jednotlivce, neboť již pouze na vyplnění předmětného formuláře potřebují žadatelé právní zastoupení.
9. Uzavřela, že tím, že žalovaná nerozhodla v zákonné lhůtě, způsobila případnou bezpředmětnost žádosti žalobkyně.

III. Vyjádření žalované k podané žalobě

10. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaná navrhl, aby soud podanou žalobu zamítl.
11. Uvedla, že z podrobného sledu (nahlíženo časově i věcně) celé věci je zřejmé, že žalovaná poté, co zjistila, že žalobkyně na Informaci žalované ze dne 18. 11. 2018 vůbec nereagovala, když současně řízení, pro které žalobkyně žádala určit advokáta (ono řízení před Ústavním soudem ve věci sp. zn. I. ÚS 3044/2018), skončilo nejpozději v lednu 2019 vydáním

oprávněného usnesení, nemohla postupovat jinak, než řízení o žádosti žalobkyně o určení advokáta k poskytnutí právní služby zastavit.

12. Dále žalovaná upozornila na časovou souvislost vyplývající z usnesení Ústavního soudu, a to:
- žalobkyně se sama (bez zastoupení advokátem) obrátila na Ústavní soud se stížností již dne 10. 9. 2018,
 - Ústavní soud dne 24. 9. 2018 poskytl žalobkyni lhůtu 30 dnů k odstranění vad podání,
 - žalobkyně vůči Ústavnímu soud sice reagovala podáními ze dne 17. 9. 2018 a dne 29. 9. 2018, ale těmi dle Ústavního soudu vady svého podání neodstranila,
 - žalobkyně požádala žalovanou o určení advokáta pro řízení o ústavní stížnosti e-mailem až dne 17. 10. 2018,
 - dne 5. 11. 2018 Ústavní soud podání žalobkyně odmítl.
13. Kromě e-mailu ze dne 17. 10. 2018 požádala žalobkyně žalovanou o určení advokáta ve stejné věci (I. ÚS 3044/2018) rukou psaným podáním ze dne 1. 11. 2018, žalované doručeným dne 2. 11. 2018. Již tehdy nezbýval časový prostor pro případné vyhovění žádosti žalobkyně. Žádost ze dne 1. 11. 2018 navíc nebyla od počátku žádostí řádnou.
14. Žalovaná informovala žalobkyni dne 18. 11. 2018 o tom, jak řádně žádost podat (vzorový formulář a Informace - poučení o tom, jak žádost podat), již tehdy ovšem Ústavní soud rozhodl. Tím se žalované jevílo logické, proč žalobkyně na Informaci (výzvu) žalované ze dne 18. 11. 2018 nereagovala - zřejmě proto, že jí již bylo doručeno usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 2018. Hlavní pro žalovanou byla ale skutečnost, že ani po Informaci (výzvě) ze dne 18. 11. 2018 žalobkyně vůči žalované nereagovala, tj. nepodala řádnou žádost o určení advokáta dle § 18 a § 18c zákona o advokacii. Pokud by ji podala, žalovaná by buď advokáta určila, nebo vydala rozhodnutí o neurčení advokáta.
15. „Obrana“ žalobkyně, že nemohla (v roce 2018) podat řádnou žádost o určení advokáta proto, že nemá legální cestu k obstarání si podkladů o společně posuzovaných osobách žijících v jedné domácnosti, je z hlediska žalované jen účelovou obranou. Zvláště s přihlédnutím k tomu, že i v žalobě (v místě před datací žaloby 24. 5. 2021 a podpisem žaloby) se dovolává svého postavení matky, údajně nezaopatřených synů (uvádí množné číslo), zmiňuje otázku jejich výživného, zmiňuje úpravu danou „SSP“ (zákon o státní sociální podpoře), a dovolává se opatrovnického řízení (soudě dle sp. zn. OS Brno venkov 10P 362/2002 ve vztahu k věci KS Brno sp. zn. 13Co 106/2017), z těchto všech zdrojů a řízení (ať před správním orgánem stran sociální podpory nebo soudem stran výživného) je zcela evidentní, že žalobkyně musela v říjnu 2018 mít dostatek listinných podkladů o příjmu svém, a příjmech dalších osob ve své domácnosti (kterými musí být nejméně i její synové), a to včetně sociálních dávek, se kterými formulář žádosti o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii výslovně počítá (viz díl IV./C žádosti).
16. Závěrem žalovaná připomenula, že vzorový formulář žádosti dle § 18c zákona o advokacii není vzorem žalované, ale že jeho podoba a obsahové náležitosti jsou stanoveny přílohou vyhlášky č. 120/2018 Sb.

IV. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

17. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
18. Soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť účastníci řízení nevyjádřili s takovým postupem nesouhlas.
19. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:
 - Podle § 18c odst. 1 zákona o advokacii žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.
 - Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.
20. Soud o podané žalobě uvažil následovně:
21. Předně soud zdůrazňuje skutečnost, že napadené rozhodnutí žalovaná založila na dvou důvodech, pro které bylo řízení o žádosti žalobkyně o určení advokáta zastaveno. Konkrétními důvody, pro které žalovaná předmětné řízení zastavila, byla jednak skutečnost, že žalobkyně nepodala žádost na předepsaném formuláři, a jednak skutečnost, že se žádost stala zjevně bezpředmětnou. Skutečnost, že žalovaná zastavila řízení o žádosti žalobkyně ze dvou odlišných důvodů, způsobuje, že soud by byl oprávněn zrušit napadené rozhodnutí pouze a jenom v případě, kdyby v rámci soudního přezkumu neobstál žádný z důvodů, pro který žalovaná řízení zastavila. Obstojí-li během soudního přezkumu alespoň jeden z důvodů, kterým žalovaná zdůvodnila napadené rozhodnutí, není soud oprávněn napadené rozhodnutí zrušit.
22. Námitky žalobkyně směřující vůči závěru žalované o bezpředmětnosti podané žádosti neshledal soud důvodnými. Žalobkyně žádostí ze dne 17. 10. 2018 žalovanou výslovně požádala o určení advokáta ve věci vedené u Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 3044/18. Žalovaná pak byla o žádosti žalobkyně povinna rozhodnout podle skutkového a právního stavu ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 20. 5. 2021. Uvedená zásada vyplývá implicitně ze správního řádu, jenž se na řízení o žádosti o určení advokáta dle § 18c zákona o advokacii použije subsidiárně, a explicitně z judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79). Ke dni vydání napadeného rozhodnutí tedy již existovalo usnesení Ústavního soudu ze dne 5. 11. 2018, sp. zn. I. ÚS 3044/18, ve znění opravného usnesení ze dne 17. 1. 2019, kterým byla ústavní stížnost žalobkyně odmítnuta. Důvodem odmítnutí ústavní stížnosti žalobkyně byla skutečnost, že žalobkyně přes poučení, které se jí dostalo, ve stanovené lhůtě neodstranila vady podané stížnosti. Za situace, kdy řízení o ústavní stížnosti žalobkyně, pro které žalobkyně žádala ustanovit advokáta, bylo pravomocně zastaveno, se stala žádost

žalobkyně zjevně bezpředmětnou. V době vydání rozhodnutí o žádosti žalobkyně totiž již neprobíhalo řízení vedené u Ústavního soudu pod sp. zn. I. ÚS 3044/18, pro které žalobkyně žádala po žalované ustanovit advokáta. Žalovaný tak postupoval v souladu se správním řádem, když řízení o žádosti žalobkyně zastavil podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu.

23. Na uvedeném závěru nic nemůže změnit skutečnost, že o žádosti žalobkyně nebylo rozhodnuto ve lhůtě stanovené § 18c odst. 5 zákona o advokacii. Lhůta stanovená § 18c odst. 5 zákona o advokacii je lhůtou pořádkovou stanovenou za účelem efektivy řízení. Překročení této lhůty tak samo o sobě není způsobilé vyvolat nezákonnost napadeného rozhodnutí nebo procesního postupu.
24. K výtkám žalobkyně směřujícím proti důvodu zastavení řízení, který spočíval v nepodání žádosti na předepsaném formuláři, soud poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021-30. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že *„pro naplnění zákonného požadavku § 18c zákona o advokacii postačuje, aby žadatel předložil žalované žádost o určení advokáta nikoliv na formuláři k tomu určeném, ale ve vlastním podání, které však obsahuje všechny informace požadované ve formuláři a zároveň ve struktuře ve formuláři použité“*. Z tohoto rozsudku tedy vyplývá, že samotné nepředložení žalovanou požadovaného formuláře není dostatečným důvodem k zastavení řízení o žádosti o určení advokáta. Žalovaná je dle Nejvyššího správního soudu totiž povinna vždy posoudit podání žadatele z hlediska, zda obsahuje všechny informace požadované předmětným formuláři a ve struktuře dané tímto formulářem. S ohledem na uvedený závěr Nejvyššího správního soudu zdejší soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je v části, ve které bylo zastaveno řízení z důvodu, že žalobkyně nepodala žádost na předepsaném formuláři ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Z napadeného rozhodnutí totiž nikterak nevyplývá, zda a případně nakolik se žalovaná zabývala otázkou, jaké informace vyplývají z podání žalobkyně a zda tyto lze považovat vzhledem k jejich obsahu a struktuře za informace požadované předmětným formulářem, ač tak bylo povinností žalované.
25. Z výše uvedeného vyplývá, že v rámci soudního přezkumu obstál jeden ze dvou důvodů, pro které bylo řízení o žádosti žalobkyně o určení advokáta zastaveno. Za uvedené situace není soud oprávněn přikročit ke zrušení napadeného rozhodnutí.
26. Pro úplnost soud uvádí, že tvrzení žalobkyně, podle kterého je skutečnost, že se musela podvolit požadavku žalované na vyplnění předmětného formuláře, nezákonným zásahem, soud posoudil v souladu s principem subsidiarity zásahové žaloby vůči žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2018, 2 As 141/2015 – 37). Žalobkyně se vůči postupu žalované požadující předložení příslušného formuláře v projednávaném případě mohla bránit žalobou proti rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o její žádosti o určení advokáta, což ostatně učinila. O této žalobě soud rozhodl prvním výrokem tohoto rozsudku. Za uvedené situace tak není podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem z podstaty věci možné a přípustné. Soud pak o tvrzeném nezákonném zásahu nerozhodoval samostatným výrokem, a to s ohledem na výše uvedené a dále na skutečnost, že žalobkyně k tvrzení o nezákonném zásahu nenavrhla odpovídající petit, přestože k tomu byla vyzvána (viz usnesení ze dne 8. 9. 2021, č. j. 17 A 80/2021-24).

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Na základě výše uvedených závěrů soud žalobu zamítl pro nedůvodnost podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žalobkyni nepřiznal náhradu nákladů, jelikož neměla ve věci ani částečný úspěch. Žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší, neboť jí nevznikly náklady nad rámec její běžné úřední činnosti.
29. Ustanovenému zástupci žalobkyně Mgr. Ing. Štěpánu Dražkovi, advokátu, soud stanovil odměnu za dva úkony právní služby, a to za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „advokátní tarif“) a dále za písemné podání nebo návrh ve věci samé, konkrétně za doplnění žaloby ze dne 11. 10. 2021 učiněné k výzvě soudu ze dne 8. 9. 2021, č. j. 17 A 80/2021-24 [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon právní služby náleží ustanovenému zástupci mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu]. K této částce je třeba připočítat 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu za každý z úkonů právní služby. Celková výše odměny ustanoveného zástupce žalobkyně tedy činí 6 800 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 28. července 2022

Mgr. Milan Tauber v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: Z. F.